

CONVERSA AMB...

El Dr. Josep MASFERRER i OLIVERAS, no necessita presentació, la seva humanitat és prou coneguda de tothom. Tant ell com el seu germà, el Dr. Diego MASFERRER i OLIVERAS, han posat els seus coneixements al servei de les persones i han estat oberts sempre als qui els han necessitat.

Els escalencs han sabut reconèixer l'important treball realitzat per aquests dos germans amb petites mostres de gratitud, com són el carrer que porta el seu nom i l'homenatge que se'ls va retre l'agost del 1984.

L'Escalenc.- Com era la seva vida aquí, a l'Escala, abans de començar a estudiar?

Dr. Masferrer.- La meua família és escalenca per part de mare, per part de pare és de Vic. Aquesta casa, a on he nascut, és la casa dels meus avis i dels meus besavis materns. En Diego Oliveras, que era el meu avi, es va casar amb la seva neboda Màxima Oliveras, per això, la meua mare es deia Carme Oliveras i Oliveras. El meu avi va anar a Amèrica a fer fortuna i es va casar per poders amb la seva neboda. La meua àvia va ésser una dona decidida, amb poca instrucció, però espavilada. Tan és així que, de volta a l'Escala, d'aquesta casa no en deien la casa del Sr. Diego, sinó Casa la Màxima del Carrer Nou.

Era una dona gairebé analfabeta, però amb una intel·ligència privilegiada, a qui venien a demanar consell... sabia fer les coses d'una manera oportuna i ben feta. En tornar aquí, va néixer la meua mare. La mare va conèixer el que seria el meu pare, a Barcelona. Vam ser cinc germans. Jo sóc el més gran, la Carme, que va morir de crup, en Diego, l'Ernest, que va morir de tuberculosi, i després de l'Ernest va néixer l'Anita, que va morir d'una cardiopatia durant la guerra.

Nosaltres aquí teníem la casa, l'hort i el pati, també teníem vinyes, però recordo que la fil loxera ens ho va malmetre tot. El papà feia de mestre i ingressava una petita quantitat que ens permetia viure. Ens van explicar que l'única manera de poder ser alguna cosa en la vida, era fer una carrera. El meu pare, com he dit era mestre, amb una cultura molt extensa, ens va ensenyar el batxillerat, i, cada any, agafàvem la tartana de Can Trenta tirada per un cavall, que era blanc i es deia Navarro, i anàvem, fent tres hores de camí, a examinar-nos a Figueras. Més tard ens vam trobar amb la dificultat de fer la carrera sense mitjans econòmics, anarem a Barcelona i vam trobar una pensió, a dalt del Palau de la Virreina, en pagàvem disset duros cada més, vaig estar-hi un any molt feliç. Per un noi que no s'havia mogut mai d'aquí va ser molt important anar a la Universitat de Barcelona... El curs el vaig treure bé, em van donar tres notables i un aprovat, vaig tornar molt content i vaig passar un estiu molt feliç anant a pescar cada dia... Però, després, com continuar...? No teníem possibilitats de cap de les maneres. I vaig trobar una feina «d'escombriaire», de mosso de l'Hospital de Santa Creu... No era pas «camillero» com els d'ara, no. Allà ens donaven la vida i a mí no em pagaven res perquè em deixaven anar a classe. Així vaig fer el primer curs; el segon curs el vaig fer però no vaig poder-me examinar, ja que vaig agafar una tu-

berculosi... Recordo que una vegada va venir a veure'm en Martí Rauret i en advertir el meu estat va quedar tan impressionat que no ho digué de dret als pares, sinó a Mossèn Carles i ell ho va dir als pares. Vaig decidir que era millor no tenir visites, perquè no em veiessin en aquell estat, així vaig dir a l'Hermano que digués que el metge ho havia prohibit. Un dia l'Hermano em va dir: «I si vingués la teua família...?», vaig comprendre que ja eren allà. Gràcies a Déu, al cap de poc temps, vaig poder venir a l'Escala, em vaig posar bé i encara sóc viu... devia tenir 17 o 18 anys... El diagnòstic que van donar els raigs X de llavors el tinc gravat: «Focos de infiltración pulmonar de carácter vacilar diseminados en ambos campos respiratorios, más confluentes en el vértice izquierdo y en los lados». Ja, aleshores, amb els meus pocs coneixements de medicina, veia que era un pronòstic quasi fatal...

L'any següent va morir la mamà; la nena també va estar malalta i no vaig poder fer res durant un any. Després, per mitjà de la senyora Consuelo, assassinada durant la guerra, em vaig poder col·locar a la clínica del Sr. Sala; vaig començar a treballar d'ajudant d'ell el dia de Sant Jaume; tenia 20 anys. El canvi de l'hospital per la clínica va ser una cosa extraordinària, però tenia un problema; no podia anar a classe. Bé, a classe hi anava, però no podia anar a totes i això era fatal, era un handicap, com diem ara... perquè per malament que ho faci un professor sempre aprens i en estar en contacte amb els alumnes, t'impregnes, parles d'allò que estàs estudiant... Però, vaig anar fent i vaig acabar la carrera als 24 anys. Aleshores, la meua màxima preocupació va ser que el meu germà, en Diego, no tingués el mateix problema que jo de no poder anar a classe, i vaig aconseguir que estés a la clínica i pogués anar a classe amb regularitat.

L'Esc.- Tenim entès que va ser detingut durant la guerra?

Dr. M.- Sí, el setembre o l'octubre de l'any 36 em van posar a la presó, i em va jutjar un Tribunal Popular, vaig tenir la sort que va venir gent, espontàneament, d'aquí, de l'Escala, en Carles Sureda, en Freixa..., a declarar que jo jugava a futbol, és clar, si haguessin dit que la família Masferrer anava davant, a les processons, o a missa cada diumenge, era suficient perquè m'haguessin tallat el coll. Però, tot i que el fiscal demanava que m'enviessin al front, el jurat em va declarar lliure total, gràcies al futbol... Més tard em van mobilitzar en fer-ho la meua quinta i

vaig anar a Vilafranca on em van fer cap de tots els hospitals, hi vaig estar vuit dies i em van enviar a l'Ebre, vaig anar a parar al «V cuerpo del Ejército», amb en Líster.

Quan vaig anar al front ja estava a la clínica de l'Aliança, on vaig entrar en sortir de la presó, i allà he estat fins ara on encara treballa.

El meu germà Diego va travessar la frontera i va anar a San Sebastià, ell no va anar a fer de metge sinó a lluitar, va fer tota la guerra a l'altre costat, fins que van alliberar Barcelona. Jo vaig anar retirant-me des de l'Ebre fins a Sant Esteve de Palau Tordera. Vaig continuar el meu treball fins que a l'última hora de la nit el cap de sanitat ens va donar ordres de traslladar-nos cap a Sitges i, finalment, com us dic, a Sant Esteve de Palau Tordera, on ens vam entregar.

L'Esc.- Es pot dir que la guerra us va ajudar a acabar-vos de forjar com a cirurgià?

Dr. M.- No tant com sembla, ja que jo estava molt curtí, des de l'any 1927 que vaig acabar la carrera, estava en una clínica de cirurgià i anava quasi sempre a Sant Pau, a la visita del Dr. Corachan... de manera que al 37 o 38, que és quan vaig anar a la guerra, era dels metges vells que hi van anar. Portava deu anys de cirurgià més els anys d'estudiant que vaig estar en clíniques quirúrgiques i fent pràctiques. Recordo que la primera intervenció que vaig fer, a la guerra, va ser l'amputació d'un braç, que de fet ho estava...

L'Esc.- Acabada la guerra a quins llocs va treballar? Quines activitats va tenir?

Dr. M.- Jo no vaig treballar en altre lloc que l'Aliança i anava sempre a Sant Pau, allà em coneixien tots, el Dr. Corachan, el Dr. Pi Figueras, en Llauredor... l'Artigues, que va morir jove, i després el Dr. Puig-Sureda, que va ocupar el lloc del Dr. Corachan. Tant el meu germà com jo hem fet cirurgia general, urologia, cirurgia toràcica, ginecologia... i he fet molta cirurgia estètica, amb el Dr. Sala vam ser els primers de fer-ne a Barcelona. Però a mí mai em va agradar de fer-ne.

L'Esc.- Ha escrit en alguna revista, o ha participat en alguna activitat científica?

Dr. M.- No, des del punt de vista acadèmic, zero, zero, zero... Tampoc he participat en congressos.

L'Esc.- Però li van atorgar premis, no?

Dr. M.- Bé, em van donar fa uns dos anys el premi Virgili. Cada any la societat de cirurgia de Barcelona, dona dos premis, el premi Virgili i el premi